

PROPOSTA PRESENTADA PEL GRUP MUNICIPAL D'INICIATIVA EN DATA 15 DE FEBRER DE 2016, REGISTRE D'ENTRADA NÚM. 1911 CONTRA LA CRIMINALITZACIÓ DEL DRET DE VAGA I LA DEROGACIÓ DE L'ARTICLE 315.3 DEL CODI PENAL.

L'article 28.2 de la Constitució Espanyola reconeix els treballadors i treballadores el dret de vaga per a la defensa dels seus interessos. Aquest dret es troba reconegut amb el títol "Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques", el que li atribueix un caràcter i una protecció especial i, per tant, no es tracta només, d'un marc de llibertat de vaga. Així, el dret fonamental de vaga significa l'aixecament de les prohibicions i també que l'Estat ha de romandre neutral i deixar les conseqüències del fenomen a l'aplicació de les regles de l'ordenament jurídic sobre infraccions contractuals en general i sobre la infracció del contracte de treball en particular.

Cal subratllar que el sistema que neix de l'article 28.2. de la Constitució és un sistema de «dret de vaga». Això vol dir que determinades mesures de pressió dels treballadors i treballadores davant els empresaris són un dret. És dret dels treballadors i treballadores ubicar el contracte de treball en una fase de suspensió i d'aquesta manera limitar la llibertat de l'empresari per a per exemple dur a terme arbitràriament el tancament de l'empresa.

Aquest reconeixement constitucional és coherent, com assenyala el Tribunal Constitucional, amb la idea de l'Estat social i democràtic de dret que estableix l'article 1.1 de la Constitució que entre altres significats, té la de legitimar mitjans de defensa dels interessos de grups i estrats de la població socialment dependents i entre els quals es troba el d'atorgar reconeixement constitucional a un instrument de pressió que s'ha demostrat necessari per a l'afirmació dels interessos dels treballadors en els conflictes socioeconòmics, conflictes que l'Estat social no pot excloure, però a els que sí que pot i ha de proporcionar les vies adequades constitucionals.

Altrament, l'article 7 de la mateixa Constitució reconeix els sindicats el caràcter d'organismes bàsics del sistema polític i els atribueix la defensa i promoció dels interessos socioeconòmics dels treballadors, i l'article 9.2. atribueix als poders públics la promoció de les condicions perquè la llibertat i la igualtat dels individus i grups socials siguin reals i efectives. En aquest marc constitucional, un element a destacar és l'estreta connexió existent entre llibertat sindical i vaga. En l'actualitat, com ja va assenyalar el Tribunal Constitucional, són perfectament possibles les vagues organitzades, dirigides i controlades pels sindicats, jugant sempre al seu favor la presumpció de legalitat. La vaga, en aquest sentit, actua com a mesura de pressió, sense la qual la llibertat sindical quedaria pràcticament buida de contingut (STC 11/81, de 8 d'abril i STC 70/82, de 29 de novembre). Per tant, el caràcter fonamental del dret constitucional de vaga, en si mateix, s'ha de complementar amb el dret, també fonamental, a la llibertat sindical, regulat a l'article 28.1. de la mateixa Constitució i desenvolupat a la Llei orgànica de llibertat sindical de l'any 1985, en què es caracteritza l'activitat sindical, i la convocatòria d'una vaga, com a contingut essencial d'aquest dret fonamental.

D'altra banda, no cal dir també que ja el Reial decret llei 17/1977, de 4 de març, sobre relacions de treball, reconeixia el dret dels treballadors en vaga a efectuar publicitat de la mateixa. De nou, el mateix Tribunal Constitucional ha confirmat en nombroses ocasions la legalitat dels piquets informatius insistint que el "requeriment pacífic a seguir la vaga" forma part del dret que manifesta l'article 28.2 de la Constitució. Així, la prohibició i sanció d'aquesta activitat de difusió de la vaga vulneraria el dret reconegut en l'article 28.2 de la Constitució, en fer-ho impracticable i desposseir-lo de la seva necessària protecció i efectivitat.

*Tenint en compte els drets fonamentals a la vaga i a la llibertat sindical ordenats a la Constitució, i considerant l'esmentada jurisprudència del Tribunal Constitucional, la regulació penal avui vigent **-la criminalització dels piquets informatius de vaga amb l'objectiu de dissuadir els treballadors i treballadores vaguistes del seu dret a estendre l'efectivitat de la vaga-**, que té el seu origen en el Codi Penal de 1928 (en plena dictadura de Primo de Rivera), i que va ser recuperada en el Codi Penal modificat l'any 1976, mantinguda després en el Codi penal de 1995, i que la reforma al Codi Penal de l'any 2015 s'ha mantingut, no té un altre objectiu que el de promoure la intimidació de les organitzacions sindicals i dels treballadors i treballadores més activament compromesos i especialment reivindicatius, en l'organització i desenvolupament dels piquets informatius de vaga.*

***Aquesta regulació, que afirma en el seu article 315.3 que "els que actuant en grup o individualment, però d'acord amb altres, coaccionin a altres persones a iniciar o continuar una vaga, han de ser castigats amb la pena de presó d'un any i nou mesos fins a tres anys o amb la pena de multa de divuit mesos a vint-"** ha estat instrumentalment utilitzada amb l'única finalitat de reprimir als treballadors i treballadores en les seves actuacions d'organització i extensió de la vaga.*

Perquè no cal oblidar que el Codi Penal vigent ja contempla el delictes de coaccions en els seus articles 172, 172 bis i 172 ter. Així, el tipus penal agreujat de coaccions en cas de l'exercici del dret de vaga no només no és necessari, sinó que és contrari als drets fonamentals de vaga i de llibertat sindical. Aquest tipus penal agreujat de coaccions es correspon, en el millor dels casos, amb un moment històric en què la vaga únicament era una llibertat dels treballadors davant la llibertat de treballar, però és contrari al dret de vaga com un dret fonamental, tal com estableix la Constitució de 1978.

El ministeri fiscal, sobre la base del tipus agreujat de coaccions en cas de vaga que regula l'article 315.3. del Codi Penal, segueix considerant que els treballadors i treballadores que integren els piquets informatius de vaga actuen en gran part dels casos, de manera coactiva, quan en la realitat de les relacions laborals, la situació és exactament la inversa. Són moltes les sentències de la jurisdicció social i fins i tot les sancions administratives que declaren la conducta antisindical d'alguns empresaris a l'impedir o obstaculitzar l'exercici del dret a vaga.

Per tant podem concloure que la via penal és la que prioritàriament s'utilitza davant de l'actuació dels treballadors i treballadores en vaga i dels piquets

informatius, sense que en conseqüència sigui aquesta tractada en el pla de les relacions contractuals o administratives.

*Existeixen en aquest moment prop de 90 expedients oberts en els serveis jurídics de les organitzacions sindicals més representatives que afecten de manera directa a prop de 300 sindicalistes objecte de procediments sancionadors penals o administratiu amb peticions de penes de presó per part de la Fiscalia de prop de 90 anys. Actualment s'estan tramitant, entre d'altres, procediments penals, en aplicació de l'article 315.3 del Codi Penal, a Andalusia (Cadis, Granada, Màlaga, Huelva i Sevilla), a Aragó (Saragossa), a les Balears, a Cantàbria, a Castella la Manxa, (Albacete i Ciudad Real), a Castella Lleó (Àvila, Lleó, Soria i Valladolid), a **Catalunya**, a Galícia, a la Rioja, a Múrcia, a Madrid i a la Comunitat Valenciana, i, en tots ells, resulta determinant l'actuació del Ministeri Fiscal.*

Aquestes persones es troben processades com a conseqüència de formar part d'un piquet informatiu de vaga i àmpliament estan sent condemnats, moltes vegades com a autors d'una falta, però en altres ocasions directament com a subjectes actius d'un delicte, amb les conseqüències estigmatitzadores d'aquesta acció tant a nivell personal com col·lectiu. Quan es produeix una acusació penal, que implica la imputació de delictes que poden generar penes de presó, es produeix una ingerència dels poders públics en el funcionament de les organitzacions sindicals i una restricció il·legítima del dret a vaga. Així mateix, quan l'actuació sancionadora es concreta sobre persones que assumeixen el seu activisme en el desenvolupament d'activitat sindical, és evident que la funció preventiva i dissuasòria de la pena tracta de projectar, sobre els altres integrants de l'organització per limitar o restringir els seus comportaments futurs.

És evident que tot això genera un efecte fonamental que no és altre que el d'intentar provocar desànim en la promoció i participació d'actes i mobilitzacions que es puguin percebre com un risc de ser encausat d'alguna manera i haver de fer front a responsabilitats econòmiques o personals.

Per tot això, ens trobem davant la urgent necessitat de reformar la nostra legislació penal en relació amb els conflictes de naturalesa estrictament laboral, com són els que es refereixen a l'exercici de vaga i l'activitat sindical. Això implica una intervenció en l'àmbit legislatiu que incorpori la necessitat de revisar el tractament legal dels conflictes laborals, i en particular la inacceptable regulació que ve oferint l'article 315.3 del Codi Penal sobre l'anomenat delicte de coaccions per promoure la vaga. Perquè la llibertat sindical i l'exercici del dret de vaga estan sent qüestionades per les autoritats públiques tal com es pot deduir de les múltiples causes i actuacions penals desenvolupades contra els treballadors i treballadores que van participar legítimament en les vagues convocades pels sindicats contra les reformes laborals o els retallades en l'Estat del Benestar.

És per tot això que es proposen el següents

ACORDS

- 1. Instar al Congrés dels Diputats a posar en marxa el procés de derogació de l'article 315.3 de la Llei Orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi Penal.*

2. *Instar el Ministeri Fiscal perquè, en els procediments penals en curs, presenti escrit sol·licitant l'arxiu definitiu de les actuacions.*
3. *Instar a la revisió dels procediments en què a instància del ministeri fiscal es dicta una sentència condemnatòria per tal que, un cop s'hagi derogat l'esmentat apartat 3 de l'article 315 del Codi Penal, es procedeixi a la seva anul·lació.*
4. *Instar que el ministeri fiscal promogui la revisió de totes les situacions penitenciàries que hi pugui haver derivades de l'aplicació de l'apartat 3 de l'article 315 del Codi Penal, i promogui els expedients d'indemnització pels perjudicis soferts derivats de la privació de llibertat que s'haguessin seguit per aquesta causa.*
5. *Manifestem el nostre suport als i les més de 300 treballadors, treballadores i/o sindicalistes encausats i encausades per haver exercit el dret de vaga, en la confiança de la seva honradesa, reconeixent el seu treball al llarg dels anys, en defensa dels drets del conjunt dels treballadors i treballadores.*
6. *Traslladar els presents acords al Ministeri Fiscal, als grups parlamentaris del Congrés dels Diputats, al Ministeri de l'Interior i als sindicats signants del manifest del ple de la cimera sindical "contra la criminalització del dret de vaga per la derogació de l'article 315.3 del Codi Penal" i a la "Comissió Internacional en defensa dels 300 processats per vaga a Espanya.*

Palau-solità i Plegamans, a 15 de febrer de 2016